

Õiguskantsler

Villu Kõve
esimees
Riigikohus
kantselei@riigikohus.ee

Teie 21.06.2021 nr 5-21-6/2

Meie 28.07.2021 nr 9-2/211214/2104865

Arvamus põhiseaduslikkuse järelevalve asja nr 5-21-6 kohta

Austatud Riigikohtu esimees

Palusite õiguskantsleri arvamust, kas [Eesti Vabariigi põhiseadusega](#) (PS) on kooskõlas Kohtla-Järve Linnavolikogu 26. septembri.2018 määruse nr 24 „[Kohtla-Järve Linnavolikogu töökord](#)“ (edaspidi linnavolikogu töökord) § 18 lõige 1 osas, milles see ei võimalda saada volikogu avaliku istungi helisalvestise koopiat teisaldataval andmekandjal digitaalselt.

Leian, et kõnealuse sätte viiendal lausel („Helisalvestisi ei ole lubatud kopeerida ega volikogu kantseleist välja viia“) puudub seaduslik alus, seega on see vastuolus seaduslikkuse põhimõttega (PS § 3 lõike 1 esimene lause ja § 154 lõige 1). Säte kitsendab seadusliku aluseta põhiseaduse § 44 lõikes 2 sätestatud isiku põhiõigust saada kohalikul omavalitsuselt informatsiooni tema tegevuse kohta.

Volikogul on põhiseadusorganina (PS § 156) küll enesekorraldusõigus (PS § 156; [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 44 lõike 1 kolmas lause), mis aga ei võimalda tal oma töökorras kitsendada [avaliku teabe seaduses](#) (AvTS) sätestatud. Teabenõue tuleb täita teabenõudja poolt soovitud viisil (§ 17 lõige 1), sh väljastades teabe teisaldatavale andmekandjale digitaalselt (lõike 1 punkt 1), kui ei esine soovitud viisil teabenõude täitmisest keeldumise aluseid (AvTS § 17 lõige 2). Volikogu töökorra § 18 lõike 1 viies lause neid sätteid ei järgi.

I. Asjaolude lühikirjeldus

1. Põhiseaduslikkuse järelevalve menetlus on alguse saanud halduskohtuasjast, milles kaebaja vaidlustas Kohtla-Järve Linnavolikogu Kantselei juhataja poolt (linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 alusel) linnavolikogu 31.10.2019. aasta istungi helisalvestise väljastamata jätmise.
2. Kaebaja esitas 12. detsembril.2019 Kohtla-Järve Linnavolikogu Kantseleile teabenõude, paludes väljastada talle Kohtla-Järve Linnavolikogu 31.10.2019 istungi helisalvestise koopia. Kaebaja palus helisalvestise väljastada tema e-posti aadressile või talle kätte toimetada.
3. Tartu Halduskohus tunnistas põhiseadusega vastuolus olevaks ja jättis kohaldamata linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 osas, milles see ei võimalda saada volikogu istungi helisalvestise koopiat teisaldataval andmekandjal digitaalselt.

II. Õiguskantsleri seisukoht

Asjassepuutuvus

4. Asjassepuutuv on säte, mis on kohtuasja lahendamisel otsustava tähtsusega ehk mille põhiseadusele mittevastavuse korral peaks kohus otsustama asja teisiti kui põhiseadusele vastavuse korral.

5. Linnavolikogu töökorra § 18 lõige 1 sätestab: „Volikogu istung protokollitakse ja helisalvestatakse, kinnise küsimuse arutelu ei avalikustata. Protokoll vormistatakse seitsme päeva jooksul. Helisalvestist säilitatakse volikogu kantseleis kuus kuud. Helisalvestist võivad protokolliga võrdlemise eesmärgil kuulata volikogu liikmed, volikogu istungil sõnaõigusega osalevad isikud või põhjendatud huvi korral teised isikud volikogu esimehe loal. Helisalvestisi ei ole lubatud kopeerida ega volikogu kantseleist välja viia.“

6. Kaebaja palus volikogu kantseleil väljastada volikogu istungi helisalvestis tema e-posti aadressil või talle kätte toimetada. Esimesena nimetatud viisil ei olnud teabenõude täitmine tehniliselt võimalik: volikogu kantselei kasutatav e-posti rakendus ei võimalda nii suure mahuga faile saata (vt TrtHKO 14.06.2021, 3-20-99, punkt 14). AvTS § 17 lõike 2 punkti 1 kohaselt võib teabevaldaja keelduda soovitud viisil teabenõude täitmisest, kui selleks puuduvad tehnilised võimalused.

Kaebaja soovi helisalvestis talle kätte toimetada saab teabekandja tüüpi arvestades tõlgendada soovina väljastada talle helisalvestis teisaldataval andmekandjal digitaalselt (AvTS § 17 lõike 1 punkt 1 esimene alternatiiv).

7. Kohtla-Järve Linnavolikogu 31.10.2019 istung oli avalik (vt [Kohtla-Järve Linnavolikogu 31.10.2019 protokoll nr 28](#)). Seega ei ole linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 esimese lause osa („kinnise küsimuse arutelu ei avalikustata“) asjassepuutuv. Asjassepuutuvad ei ole ka istungi protokollimist reguleerivad sätted ja helisalvestise säilitamise tähtaja (kuus kuud) kindlaks määrav kolmas lause (kaebaja pöördus linnavolikogu kantseleisse juba 12.12.2019). Linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 neljas lause reguleerib helisalvestisega tutvumist kohapeal, s.t volikogu kantseleis (selle kohta vt *obiter dictum*).

8. Seega leian, et asjassepuutuv on linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 viies lause: „Helisalvestisi ei ole lubatud kopeerida ega volikogu kantseleist välja viia“. Kui kohaliku omavalitsuse volikogul on põhiseaduspäraselt võimalik oma töökorras kitsendada seaduses (AvTS) sätestatud teabevaldaja täidab teabenõude teabenõudja poolt soovitud viisil - tuleks kohtul asi otsustada teisiti kui juhul, mil volikogul selline õigus puudub.

Avalik teave ja sellele juurdepääsu meetodid

9. Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites (AvTS § 3 lõige 1). See, kas on tegu avaliku teabega, ei olene sellest, kas teave tuleb dokumendiregistris registreerida. Ka ei ole teabe määratlemisel avaliku teabena tähtis, kas see on saadud või loodud riiklikku või omavalitsuslikku ülesannet täites.

Avalikule teabele tagatakse vastavalt AvTS § 8 lõikele 1 juurdepääs selle avalikustamise (aktiivne meetod) või sellekohase teabenõude täitmise kaudu (passiivne meetod). Teabe avalikustamine on teabevaldaja poolt seadusega sätestatud korras teabele juurdepääsu võimaldamine, ilma et selleks peaks teabenõuet esitama (AvTS § 8 lõige 2; terminite „avalikustama“ ja „avaldama“ kohta vt ka RKKHO 17.10.2018, [3-15-3228/37](#), punkt 20).

Teabevaldaja

10. Kohtla-Järve Linnavolikogu on kohaliku omavalitsuse esinduskogu (PS § 156; KOKS § 4 punkt 1).

Teabevaldajaks nimetatakse AvTS § 5 punktis 1 kohaliku omavalitsuse asutust. Kohaliku omavalitsuse asutused on ametiasutused ([avaliku teenistuse seaduse](#) (ATS) § 6 lõige 3; KOKS § 22 lõike 1 punkt 34 jt) ja ametiasutuse hallatavad asutused (KOKS § 22 lõike 1 punkt 34). Valla- ja linnavolikogu kantselei on ametiasutus (ATS § 6 lõike 3 punkt 1).

11. Kohtla-Järve Linnavolikogu Kantselei on linna ametiasutus, mis tagab Kohtla-Järve Linnavolikogu asjaajamise korraldamise, majandusliku teenindamise ning volikogu ja selle komisjonide töö korralduse. Kantselei üks põhiülesandeid on volikogu õigusaktide, volikogu istungite ja eestseisuse koosolekute protokollide, volikogu komisjonide koosolekute protokollide ja **muude dokumentide süsteemne avalikustamine** ja säilitamine ([Kohtla-Järve Linnavolikogu Kantselei põhimääruse](#) § 1 lõige 1 ja § 2 lõike 1 punkt 8).

Linnavolikogu on määranud oma kantselei teabevaldajaks AvTS § 5 lõike 1 punkti 1 tähenduses. Tegu ei ole pelgalt helisalvestiste suhtes faktilise valduse teostamisega (vt Riigikohtunik Indrek Koolmeistri [eriarvamus](#) haldusasjas nr 3-3-1-90-14, punktid 2 ja 3; TrtHKO 14.06.2021, 3-20-99, punkt 13).

Avalike ülesannete õiguspärane täitmine

12. Põhiseaduse kohaselt otsustavad ja korraldavad kohalikud omavalitsused seaduste alusel iseseisvalt kõiki kohaliku elu küsimusi (§ 154 lõige 1) ja täidavad ka neile seadusega pandud või kokkuleppel delegeeritud riiklikke kohustusi (§ 154 lõige 2). Sõnaühendit „tegutsevad seaduste alusel“ tuleb mõista kui seaduslikkuse nõuet. Selline järeldus tuleneb PS § 154 lõike 1 ja § 3 lõike 1 võrdlevast analüüsist.

13. Avalikke ülesandeid on kohtupraktikas sisustatud kui ülesandeid, mis on ette nähtud vahetult seadusega või seaduse alusel või õigusnormist tõlgendamise teel tuletatud (RKHKo 19.06.2014, [3-3-1-19-14](#), punktid 11-14; 14.12.2011, [3-3-1-72-11](#), punkt 8; RKHKm 16.02.2010, [3-3-4-1-10](#), punkt 5).

14. Nii omavalitsuslike kui ka riiklike ülesannete täitmisel peab kohalik omavalitsus tegutsema seaduslikult (PS § 3 lõike 1 esimene lause; § 154 lõige 1). Kui kohaliku omavalitsuse üldakt, millega otsustatakse tema pädevusse kuuluvaid kohaliku elu küsimusi, on vastuolus seadusega, siis on selline üldakt seadusvastane sellele vaatamata, et lahendatakse kohaliku elu, mitte riigielu küsimusi (RKPJKo 22.12.1998, [3-4-1-11-98](#), II osa).

15. AvTS, KOKS ega ükski muu seadus ei nõua volikogult istungite helisalvestamist. Seadus nõuab volikogu istungite protokollimist (KOKS § 51). Volikogu istungite protokollid peavad olema kättesaadavad igapähele (KOKS § 51 lõige 6).

Kohtla-Järve Linnavolikogu on pidanud vajalikuks volikogu istungite mitte üksnes protokollida, vaid see ka helisalvestada (linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 esimene lause). Selline otsustus jääb vabatahtliku omavalitsusliku ülesandena volikogu enesekorraldusõiguse (PS § 156) ja kohaliku omavalitsuse enesekorraldusõiguse (PS § 154 lõige 1) raamesse. Vabatahtliku omavalitsusliku ülesande puhul on kohalikul omavalitsusel seaduslikkuse põhimõtet järgides võimalik otsustada, kas, millal ja kuidas ta ülesannet täidab. Märgin, et kuna volikogul on õigus otsustada, kas ja kuidas tema istungite salvestamine toimub, on tal mh õigus kindlaks määrata, et helisalvestist säilitatakse volikogu kantseleis kuus kuud (linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 kolmas lause).

16. Teabevaldaja peab täitma teabenõude teabenõudja poolt soovitud viisil (AvTS § 17 lõike 1 punkt 1). AvTS § 17 lõige 1 peab teabe edastamise viisi all silmas seda, kas teave jõuab teabenõudjani postiga, paber kandjal, digitaalselt, suuliselt jne (vt lõike 1 punktid 1-5; TlnRKKo 11.02.2016, [3-15-496/37](#), punkt 7). Niisiis on üks teabenõude täitmise viis teabe väljastamine teisaldatavale andmekandjale digitaalselt (AvTS § 17 lõike 1 punkt 1).

17. Vastavalt AvTS § 2 lõike 2 punktile 4 ei kohaldata antud seadust teabele juurdepääsupiirangute, juurdepääsu eritingimuste korra ja viiside osas, juhul kui need on eriseaduses või välislepingus sätestatud teisiti. Kuna enne AvTS reguleeriti eriseadustega eri liiki teabele juurdepääsu korda, pidas Riigikogu otstarbekaks selles sättes antud loetelu piires jätta eriregulatsioonid osaliselt kehtima ([Avaliku teabe seaduse eelnõu seletuskiri](#), lk 19).

18. Kohaliku omavalitsuse ülesanded, vastutuse ja korralduse ning omavalitsusüksuste suhted omavahel ja riigiorganitega määrab kindlaks KOKS (§ 1 lõige 1). Selles seaduses on erinorm AvTS suhtes – § 44 lõike 4 teine lause („Volikogu võib kuulutada istungi küsimuse arutelu osas kinniseks, kui selle poolt hääletab vähemalt kaks korda enam volikogu liikmeid kui vastu või kui küsimust puudutavate andmete avalikustamine on seadusega keelatud või piiratud“; vrd *mutatis mutandis* [Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse](#) § 36 - RKHko 11.05.2015, [3-3-1-90-14](#), punkt 11). Nagu eespool öeldud (punkt 7), ei ole linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 esimese lause osa, mille kohaselt ei avalikustata volikogu istungi kinnise küsimuse arutelu, asjassepuutuv sätte.

19. Linnavolikogu töökord on kehtestatud KOKS § 44 lõike 1 alusel, mis sätestab: „Volikogu tööd korraldab ja istungeid juhatab volikogu esimees või tema asendaja. Esimehe või tema asendaja puudumisel juhatab istungit kohaolevatest volikogu liikmetest vanim liige. Volikogu töökorra kehtestab volikogu.“ Niisiis on volikogu töökorra kehtestamise seaduslik alus KOKS § 44 lõike 1 kolmas lause.

Praktikas on kohalike omavalitsuste volikogud sätestanud oma töökorra valla või linna põhimääruses (vt KOKS § 8 lõige 2) või kehtestanud selle eraldi määrusega. Kohtla-Järve Linnavolikogu on valinud viimase variandi (vt [Kohtla-Järve linna põhimääruse](#) § 11 teine lause).

20. Õiguskirjanduses on valla- ja linnavolikogu töökorda käsitatud sisekorraeeskirjana – regulatsioonidena, mis puudutavad nimetatud organite struktuuri ja töökorraldust ja mis on siduvad ainult antud organite liikmetele. Seega on tegu haldusesiseseid suhteid reguleerivate (organisise) õigusnormidega. Erinevalt halduseeskirjadest ei loo volikogu töökord sõltuvussuhtest tulenevat seotust, vaid on organit ennast siduva iseloomuga. Sisekorraeeskiri on seega omaette reguleerimistüüp. Sisekorraeeskiri peab olema kooskõlas seadustega (formaalsete seadustega, määrustega, statuutidega), võimaluse korral isegi haldushierarhias kõrgemal asuvate riiklike ametiasutuste halduseeskirjadega.¹

21. KOKS § 44 lõike 1 kolmandast lausest tuleneb, et volikogu töökorra kehtestamine on volikogu ainupädevuses. Selles KOKS sättes ei ole teabele juurdepääsupiiranguid, juurdepääsu eritingimuste korda või viise reguleeritud teisiti kui AvTS-s (sellise AvTS reguleerimisalast välistuse tingimuse näeb ette AvTS § 2 lõike 2 punkt 4). Taolisi erisusi ei tulene ka asjaomasest välislepingust – [Euroopa kohaliku omavalitsuse hartast](#) (EKOH).

22. Seadus (AvTS § 28 lõige 1; KOKS) volikogu istungi helisalvestuse avalikustamist ei nõua ega ole linnavolikogu § 18 lõikes 1 sätestatu sellena ka käsitatav (vt AvTS § 29 lõiked 1 ja 2). Samas on teabevaldajal teabe avaldamiskohustus teabenõude alusel teabenõudja soovitud viisil, kui puuduvad seaduses ette nähtud seda välistavad asjaolud (AvTS § 17 lõige 2).

23. Seega ei ole Kohtla-Järve Linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 viies lause kooskõlas AvTS § 17 lõike 1 punktiga 1, sest välistab teabe väljastamise teisaldatavale andmekandjale digitaalselt.

Järelikult ei ole linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 viies lause kooskõlas ka PS § 3 lõike 1 esimeses lauses ja PS § 154 lõikes 1 sätestatud seaduslikkuse põhimõttega.

¹ H. Maurer. Haldusõigus. Üldosa. 14., ümbertöötatud ja täiendatud trükk. – Tallinn: Juura, 2004, lk 412.

Volikogu enesekorraldusõigus ja põhiõiguste ning -vabaduste piirangud

24. Kohaliku omavalitsuse volikogu on põhiseadusorgan (PS § 156). Seega on tal enesekorraldusõigus, mh õigus kehtestada oma töökorraldus- ja menetlusreeglid. Enesekorraldusõigust kasutades peab volikogu järgima põhiseaduse ja [Euroopa kohaliku omavalitsuse harta](#) (EKOH) norme ja printsiipe ning seadusi. Kohaliku omavalitsuse volikogu tõhus toimimine on põhiseaduslik väärtus, kuna see aitab kaasa kohaliku elu küsimuste demokraatlikule otsustamisele (PS § 154 lõige 1 ja § 10) (RKPJKo 17.04.2020, [5-19-45](#), punkt 77).

25. Volikogul on tema enda tegevust puudutavates küsimustes suhteliselt suur otsustusvabadus (vrd RKPJKo 02.05.2005, [3-4-1-3-05](#), punkt 42). Nii näiteks võib ta istungi küsimuse arutelu osas kinniseks kuulutada (KOKS § 44 lõike 4 teine lause). Teisalt on tegevuse avalikkus üks kohaliku omavalitsuse aluspõhimõtteid (KOKS § 3 punkt 6). Volikogu istungid on üldjuhul avalikud (KOKS § 44 lõike 4 esimene lause), erandid sätestab sama lõike teine lause. Riigikohus on sedastanud, et PS mõtte kohaselt on kogu avaliku sektori, kuhu kuuluvad ka kohaliku omavalitsuse üksused, tegevus avalik ja allutatud avalikkuse kontrollile. Valdade ja linnade tegevuse läbipaistvuse nõue lähtub põhimõttest, et avaliku võimu allikas ja kõrgeima võimu kandja on rahvas, kes soovib saada ülevaadet võimuorganite tegevust. Võimu teostamise läbipaistvus, kontroll ja õiguspärasus on kaalukad põhjused, millest lähtumine teenib avalikkuse huve (RKPJKo 19.03.2009, [3-4-1-17-08](#), punktid 22 ja 46).

26. Kohtla-Järve Linnavolikogu töökorra sätted ei reguleeri üksnes volikogu ega linnaomavalitsuse sisesuhteid, vaid mõjutavad ka haldusväliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi.

Sel määral, mil volikogu töökorra sätted piiravad haldusväliste isikute põhiõigusi ja -vabadusi, kehtivad volikogu (kohaliku omavalitsuse) jaoks üldised põhiõiguste ja -vabaduste põhiseaduspärase piiramise eeldused. Õiguste ja vabaduste tagamine on kohalike omavalitsuste põhiseaduslik kohustus (PS § 14). Kohalik omavalitsus on PS järgi nii kohaliku elu küsimuste kui ka talle pandud riigielu küsimuste korraldamisel seotud seaduslikkuse põhimõttega, mistõttu kohaliku omavalitsuse põhiõigust piiraval tegevusel peab alati olema seaduslik alus (RKÜKo 03.12.2007, [3-3-1-41-06](#), punkt 27).

27. Põhiseaduse § 44 lõike 2 kohaselt on kõik riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud kohustatud seaduses sätestatud korras andma Eesti kodanikule tema nõudel informatsiooni oma tegevuse kohta, välja arvatud andmed, mille väljaandmine on seadusega keelatud, ja eranditult asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud andmed. Põhiseaduse § 44 lõikest 4 tuleneb, et kui seadus ei sätesta teisiti, siis on lõikes 2 nimetatud õigus võrdselt Eesti kodanikuga ka Eestis viibival välisriigi kodanikul ja kodakondsuseta isikul.

28. Kõnealuse põhiõiguse esemeline kaitseala hõlmab sellist informatsiooni avaliku võimu asutuste tegevuse kohta, mida need ei levita üldiseks kasutamiseks. Riigi kodanikel ja muudel isikutel peab avaliku võimu kasutamise läbipaistvuse tagamiseks olema juurdepääs ka infole, mida riigiasutused, kohalikud omavalitsused ja nende ametiisikud mingil põhjusel vabatahtlikult avalikku teabelevisse ei suuna. Põhiseaduse § 44 lõikes 2 sätestatud õigust piirab, kui riigi- või kohaliku omavalitsuse üksuse asutus keeldub teabe andmisest oma tegevuse kohta, kuigi isik seda nõuab. Selle õiguse piiramiseks tuleb lugeda ka olukorda, kui seadusega on sätestatud tingimused teabe nõudmisele või andmisele (seda õigust piirab seaduses sätestatud keeld mingit teavet nõudmisel väljastada). PS § 44 lõike 2 rikkumiseks ei ole põhjust lugeda olukorda, kus riigi- või omavalitsusasutus keeldub teabenõude täitmisest, kuna teave on avalikustatud seda nõudnud isikule kättesaadaval viisil (vt selle kohta AvTS § 22; RKÜKo 07.12.2009, [3-3-1-5-09](#), punktid 24-26). Kui teabevaldaja (volikogu kantselei) keeldub täitmast teabenõuet soovitud viisil, piirab

see teabenõudja põhiõigust saada tema nõudel riigiasutustelt, kohalike omavalitsustelt ja nende ametiisikutelt informatsiooni nende tegevuse kohta.

29. Isikute põhiõigusi, mida saab PS järgi piirata vaid seaduses sätestatud juhtudel ja korras, tohib vald ja linn piirata üksnes seadusest tuleneva volitusnormi alusel (RKPJKo 02.11.1994, [III-4/1-8/94](#); 10.04.2002, [3-4-1-4-02](#); 13.06.2005, [3-4-1-5-05](#); 14.06.2011, [3-4-1-13-11](#), punkt 35; 09.12.2019, [5-18-7/8](#), punkt 124; RKÜKo 03.12.2007, [3-3-1-41-06](#), punkt 26). Põhiseaduse mõttest ja sättest tuleneb, et vähem intensiivseid põhiõiguste piiranguid Põhiosas reguleerib PS § 44 lõikes 2 sätestatud põhiõiguse realiseerimist AvTS.

29. Linnavolikogu töökorra § 18 lõige 1 ei piira küll intensiivselt isiku põhiõigust saada kohalike omavalitsuselt informatsiooni tema tegevuse kohta (teavet saab KOKS § 51 lõikes 5 ette nähtud mahus ka istungi protokollist; sageli on internetis volikogude istungite videofailid²; volikogu istungid on reeglina avalikud), kuid vaatamata põhiõiguse piirangu intensiivsusele peab igal piirangul olema seaduslik alus. Kuna antud juhul põhiõiguse piirangul seaduslikku alust ei ole, on linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 viies lause vastuolus PS § 44 lõikega 2 piirates selles põhiseaduse sättes ette nähtud põhiõigust riigiasutuste, kohalike omavalitsuste ja nende ametiisikute tegevuse kohta informatsioonile juurdepääsule ilma seadusliku aluseta.

Obiter dictum

30. Pean vajalikuks märkida, et ka linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 neljas lause („Helisalvestist võivad protokolliga võrdlemise eesmärgil kuulata volikogu liikmed, volikogu istungil sõnaõigusega osalevad isikud või põhjendatud huvi korral teised isikud volikogu esimehe loal“) ei ole põhiseaduspärane. Täpsemalt öeldes ei ole PS § 44 lõikega 2 kooskõlas nimetatud lause see osa, mis seab volikogu istungil sõnaõigusega osalevate haldusväliste isikutele volikogu kantseleis helisalvestisega tutvumise tingimuseks protokolliga võrdlemise eesmärgi ja volikogu esimehe loa. Samuti ei ole PS § 44 lõikega 2 kooskõlas nimetatud lause osa, mis seab teistele haldusväliste isikutele helisalvestisega tutvumise tingimuseks protokolliga võrdlemise eesmärgi, volikogu esimehe loa ja põhjendatud huvi olemasolu.

Seadused (AvTS; KOKS) ei näe avalikule teabele juurdepääsu tingimusena ette eraldi volikogu esimehe luba, põhjendatud huvi olemasolu ega volikogu protokolliga võrdlemise eesmärki. Demokraatliku riigikorralduse tagamiseks ning avaliku huvi ja igaühe õiguste, vabaduste ja kohustuste täitmise võimaldamiseks on teabevaldajad kohustatud tagama juurdepääsu nende valduses olevale teabele seaduses sätestatud tingimustel ja korras (AvTS § 4 lõige 1). Teabele juurdepääs tuleb tagada igaühele võimalikult kiirel ja hõlpsal viisil (AvTS § 4 lõige 2). Neid õiguslikke nõudeid ei ole linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 neljandas lauses järgitud.

31. Olukorras, kus teave tuleb teabenõude alusel teabenõudja(te)le kui haldusväliste isikutele (RKHKo 04.11.2004, [3-3-1-55-04](#), punkt 13) väljastada, kitsendab linnavolikogu töökorra § 18 lõike 1 neljas lause (volikogu esimehe luba) ülemääraselt ka volikogu liikme vaba mandaati (EKO art 7 lõige 1; KOKS § 17 lõige 2).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Vallo Olle 693 8445 Vallo.Olle@oiguskantsler.ee

² Kohtla-Järve Linnavolikogu Kantseleist saadud teabe kohaselt on internetis kättesaadavad vaid volikogu elektroonilised istungid (s.t volikogu liikmete füüsilise kohalviibimisega toimunud istungite, seega ka 31.10.2019 istungi videofaile internetis ei ole).